

Övriga aktiviteter

De aktiviteter som pågått under projekttiden är förutom ideella arbetsdagar och timmar även föreläsningar, mässor och dokumentering av gamla foton.

Ideellt arbete

Vi har kallat till många ideella arbetsdagar under projektets gång då vi arbetat med röjning, risdragnin, målning, krattning, städning och tegelläggning mm.

Intresserade i och runt våra närmaste byar, har ställt upp på dessa timmar och det är vi mycket tacksamma för. Ska vi få några EU pengar, så måste vi åstadkomma många idéella timmar. I etapp2 av Kulturarv Köjaviken ska vi göra 6955 timmar, varav vi har avverkat ca. hälften hittills. Därför är vi mycket tacksamma för att ni ställer upp och hjälper till, för att gynna projektets fortlevnad.

Dokumentering av gamla kort

Vi har träffats några gånger för att gå igenom alla dessa kort som finns hos föreningen.

Vi har tagit hjälp av många äldre som kan komma ihåg och känna igen vad bilderna föreställer.

Det har varit mycket trevliga träffar och många minnen har kommit fram under de stunderna.

Under vintern kommer vi att fortsätta med den aktiviteten och är det fler som är intresserade att vara med, hör av er till oss på projektet.

Guidningar

Det har varit många guidningar i sommar, mycket tack vare den uppmärksamhet vi fick i media p.g.a. Kulturresevatet.

Det har varit folk från olika delar av Sverige. De som var på genomresa

Trots att det ser ut som en omöjlig uppgift så har det blivit mycket mindre sly i Marieberg.

Ibland känns uppgiften så stor och människan så liten.

En av våra större guidningar i sommar, som avslutades med lunch i Torken.

och läst om oss eller hittat oss på ISKA:s hemsida.

Även många från vårt närområde har hört av sig och blivit guideade. Vi kommer att fortsätta med den verksamheten till sommaren för er som är intresserade.

På gång!

FILM: Vi kommer att visa filmen, Ådalen 31 på Mariebergsgården, söndagen den 28:e november kl.19.00. Välkomna!

FOTODOKUMENTERING: Vi träffas söndagen den 14:e nov. kl. 12.00 på Mariebergsgården. Välkomna!

En skön fikastund under en av våra anordnade ideella dagar.

Men tillsammans målade vi hela långsidan under fyra timmar, inte illa.

En guidning för en norsk delegation från Riksantikvarieämbetet.

PUB: Andra advents pub, lördagen den 4:e december kl. 19.00 på Grönvalls i Marieberg. Under kvällen "småbakar" vi i den stora bakugnen. Går att köpa pizza och snacks. **Välkomna!**

HEMSIDA: Vår hemsida är snart klar, det finns idag en sida att se. www.marieberg.org

Här når Ni mig:

Hjördis Rislund-Åsander
Tel. 0612-53088, 070-634 06 38
E-post: lokalhistoriska@swipnet.se
Adress: Köja-Marieberg Lokalhistoriska Förening, Nyhamn 102, 872 96 Bjärträ
Bli medlem i Köja-Marieberg Lokalhistoriska Fören.
Pg. 4577915-4 Årsavg. enskild 40:-, familj 60:-.

Infoblad Nr.5 Nov. 2004

Våra aktiviteter i Marieberg

Projektet som heter Kulturarv Köjaviken är ett ISKA projekt som finansieras genom EU och Länsstyrelsen, Länsarbetsnämnden och Kramfors kommun. Projektägare är Köja-Marieberg Lokalhistoriska förening. Det har pågått sedan år 2000, i två etapper.

Vi är tre som jobbar i projektet varje dag, Arne Deniksson och Benny Hörnström som arbetar heltid med renoveringen av kasernerna. Jag, Hjördis Rislund-Åsander arbetar 50 % som Projektledare, sedan oktober 2003. Kulturarv Köjaviken kommer att pågå i ett år till och ska slutredovisas innan utgången av 2005.

För er som inte är informerade, arbetar Projektet med gammal industrihistoria, genom att bl.a. rädda historiska värdefulla byggnader i Marieberg, från förfall. Samt att bereda plats för olika kreativa verksamheter. Vi vill öka besöksströmmen och göra området mer attraktivt att leva och bo i.

Den sista tiden har vi arbetat intensivt med kasernen Norden. Vi har nu renoverat upp tre av lägenheterna. De återställs tidsenligt från decennierna 1940-, 1950- och 1960. De hyrs ut som vandrarhems-lägenheter under benämningen "Bo i Kulturresevat".

Första etappen

Under första etappen av Kulturarv Köjaviken lades det mesta arbetet ned på det gamla torkhuset i Marieberg. Torken är nu till viss del re-

Kulturarv Köjaviken II

Här kommer Infoblad Nr. 5 från Projektet i Marieberg. Vi gör ett större utskick denna gång och tar även med byarna Strinne och Kungsgården. Ni som vill ta del av de föregående infobladen, finns de snart att läsa på vår hemsida www.marieberg.org.

noverad och föreningen hyr ut den till konstnärer, som använder den som ateljélokal.

Ett annat omfattande arbete som har gjorts under åren, är röjning av sly. Röjning pågår och har pågått i det gamla industriområdet, samt efter strandpromenaden från Box mot Bruket och Mariebergsgården.

En akutinsats gjordes även på det gamla pannhuset i Köja, under den första etappen.

Kulturresevatet

Köja-Marieberg Lokalhistoriska förening köpte en del av bruksområdet i början av år 2004. Området är på 33 000m² och består av kasernerna Norden, Lugnet och den gamla tvätt- och bagarstugan Grönvalls, samt sex stycken ekonomibyggnader. Det området utnämndes till Kulturresevat genom Länsstyrelsen i april i år.

Det har varit ett av de mål projektet har haft under åren, att bli klassat som Kulturresevat. En trygghet för oss i framtiden, att Länsstyrelsen

finns med, när det gäller att hjälpa till att bevara det gamla bruksområdet.

Vi fick även mycket positivt uppmärksamhet under sommaren i Marieberg, tack vare utnämmandet.

Norden

Lägenheter som rustas upp i den gamla arbetarkasernen Norden, byggd i slutet av 1800-talet, sker i samråd med Läns museets Antikvarier. Vi får råd och idéer av dem, om hur vi ska gå till väga, för att renoveringen ska bli tidsenlig.

För att möblera upp lägenheterna har vi fått mycket hjälp av dem som bor i och runt området. De har kontaktat oss och skänkt många inredningssaker. Det är vi mycket tacksamma för och hoppas ni fortsätter att höra av er till oss, om ni har något ni vill skänka.

Utställningslägenhet

Under vintern kommer vi att arbeta mest med den fjärde lägenheten i Norden, den som vi kallar 1890-tal. Lägenheten ska få en känsla av hur

Kasernerna Norden och Lugnet på Bruket i Marieberg.

det kunde se ut när Norden var nybyggd. Den lägenheten inreder vi som vårt museum, där projektet kommer att ställa ut allt det material vi har fått in och forskat fram, under den här tiden.

Till sommaren 2005 ska ni kunna besöka den lägenheten och ta del av allt material, som många av er varit med om att skänka till oss under tiden.

Det kommer att behövas en del 1800-tals saker till den lägenheten, så hör av er om ni har något.

Tidsenligt

Lägenheterna har snarlika kök eftersom masoniten var de aktuella och nya materialet under 1940, 1950 och 1960-talet. Men i övrigt ser de olika ut beroende på tidsepok. Vi har även försökt att hitta porslin, som passar i köksskåpen, som är tidstyptisk för de olika decennierna. Har ni något gammalt porslin så kom ihåg oss på projektet.

Lägenheterna i Norden är lite olika utrustade men alla har rinnande kallt vatten och två av dem har varmt vatten. Alla tre har toalett men bara den ena har dusch.

Till de lägenheter som saknar badrum kommer det att finnas moderna duschar, toalett och även bastu i byggnaden Grönvalls som ligger tvärs över gårdsplanen.

Ni är välkomna att ringa och hyra dessa lägenheter när behov finns, eller att ni rekommenderar andra.

En av entréerna till Norden, med en nytillverkad dörr, där en gammal dörr från bruket varit mall.

Renoverad trappuppgång som leder upp till 1950-tals lägenheten.

Ett typiskt kök från den tiden, med de då vanliga masonitluckorna.

En del av inredningen från kammarerna i 1950-tals lägenheten.

Ett 60-talsbord med de typiska tunna smala benen.

Grönvalls

Under sommaren har arbetat med den gamla tvätt- och bagarstugan Grönvalls pågått. I början av september var bagarstugedelen klar att inviga. Vi anordnade en ideell arbetsdag med bl.a. bakning på schemat. Då var det ca 50 år sedan någon bakade där senast.

Det blev en bra uppslutning med bl.a. äldre damer som kom och tittade på och gav oss goda råd och även provade på att baka. Medan andra kom och fikade, pratade om gamla minnen och njöt av det goda brödet.

I den gamla tvättstugan färdigställs nu duschar till vandrarhemmet samt handikapptoalett. Vi kommer även att iordningställa en bastu.

På övervåningen av Grönvalls finns två rum som gammalt tillbaka hyrdes ut till s.k. lösingar. Det var oftast ungar som säsongsarbetade på Mariebergs såg under somrarna.

Ekonomibyggnader

Till Kulturreseptivet hör också sex ekonomibyggnader. Under sågverksperioden innehöll de bl.a. dasslångor, isbodar, vedbodar, källare, mangelbodar mm.

Idag används några som förråd, vedbodar, jordkällare samt den gamla mangelboden som även används idag. En stor gammal eldriven vacker stenmangel, som är värd ett besök. I en annan bod står en liknande ännu äldre mangel och den är handdriven.

Gamla vedbodlängan, som vi ska försöka att rädda från att ramla ihop.

Grönvalls, den gamla tvätt- och bagarstugan.

Ulla-Karin Hällström-Sahlen och undertecknad, när vi kämpade med den tunga spisbröddegen.

Här ser vi Greta Westerlund som provar på att baka "halvjockkakor" medan Ingrid Bohlin tittar på.

Att brödet blev gott det kan de här herrarna konstatera, som tog en paus i det ideella arbetet.